

Zwarte stern. Uitleggen vlotjes, zo doe je dat!

Een essentieel onderdeel bij de bescherming van zwarte sterns is het zorgen voor nestgelegenheid. Dat doen we door het uitleggen van vlotjes. Het broedsucces bij gebruik van vlotjes is het dubbele als bij natuurnesten! De plaats waar we vlotjes uitleggen bepaalt waar zwarte sterns kunnen gaan broeden. Als ze er gebruik van maken, dragen zorgvuldig aangeklede vlotjes bij aan een hoger broedsucces.

Wanneer?

Leg de vlotjes uit voor 1 mei.

Wat heb je nodig?

Een mes en een uitschuifbaar schepnet van drie meter is voldoende. Een hark of een lange stok en een spade kunnen ook handig zijn.

Stap 1.

Maak een ankersteen met een touwtje vast aan het vlotje.

Stap 2.

Zoek een plek langs de oever met weinig kruiden, waar je een stukje zode uit de grasmat kunt snijden.

Stap 3.

Zoek in de slootkant naar kleine oeverplanten als munt en vergeetme-nietje, liefst met wat worteltjes.

Stap 4.

Leg de afgesneden zode omgekeerd op het vlotje. Dit voorkomt dat de bovenlaag eraf spoelt of waait. Zorg voor een vlakke bovenkant. Oude, eerder gebruikte vlotjes hebben vaak nog een goede bovenlaag.

Stap 5.

Leg op de hoeken wat van de verzamelde oeverplantjes.

Stap 6.

Schep wat bagger uit de sloot en gooi dat er overheen.

Stap 7.

De vlotjes zijn nu klaar om te worden uitgelegd. Duw het vlotje op de goede plek en wip de steen eraf.

Belang van goed aangeklede vlotjes

De zwarte stern broedt van nature op kale plekken in drijfsels van waterplanten en op modderhoopjes. Het is een koloniebroeder die kiest voor minder geschikte plekken als er niets beters voorhanden is. Kenmerkend is de voorkeur voor een vlakke, kale plek in het water met een open begroeiing er omheen. Zelf bouwen de sterns wel een nest, maar daar beginnen ze pas mee als de eieren zijn gelegd. Ze doen dat door nestmateriaal in de directe omgeving naar zich toe te trekken. Vaak betreft dat dode plantenresten. De begroeiing om de nestplaats heen geeft de kuikens schuilmogelijkheden en vermindert nestverliezen door golfslag. De kale vlakke plek zorgt voor voldoende aanvliegruimte om de kuikens te voeren. Water rond het vlotje is nodig om predatoren weg te houden. Zwarte sterns gaan wel op kale, niet aangeklede vlotjes broeden, maar pas als laatste optie. Vlotjes met kluiten worden niet gebruikt. Dat onderstreept het belang van goed aangeklede vlotjes.

Hoe en waar leg je vlotjes uit?

Voorkeurslocatie 1:

Sloten met een begroeiing van drijvende waterplanten als waterlelie, gele plomp en krabbenscheer. Een volledig gesloten begroeiing wordt gemeden, dus zorg wel dat er ook water omheen is. In zo'n omgeving leg je ze ca. drie meter uit de oever. Zorg er bij slootschoning voor dat er voldoende slootvegetatie overblijft.

Voorkeurslocatie 2:

Sloten met een rijke oeverbegroeiing die doorloopt in het water. Leg de vlotjes hier in de overgangszone van de oeverbegroeiing. Een natuurlijke overgangszone van een niet gemaaid rand naar open water is het mooiste. Vermijd zoveel mogelijk dat de vlotjes helemaal in open water komen te liggen. Bij weinig oeverbegroeiing is een halve meter uit de kant leggen voldoende.

Aantal vlotjes en onderlinge afstand

Leg bij voorkeur acht tot maximaal 13 vlotjes per locatie uit met een onderlinge afstand van 10 meter. In een dichte begroeiing kan dit wat minder zijn, maar minimaal 5 meter. Let erop dat in de buurt van vlotjes geen hekken of andere uitkijkposten voor predatoren zijn. Overweeg in zo'n geval de vlotjes 100 tot 150 meter verder weg uit te leggen of maak palen als zitplaats ongeschikt door bijvoorbeeld in de kopse kant een spijker te slaan.

Belang omgeving nestvlotjes

De zwarte stern is een semi-nestvliedder. Dat wil zeggen dat de kuikens niet altijd op de vlotjes blijven tot ze kunnen vliegen. Als er veel of een ernstige verstoring is, worden wat oudere kuikens door de ouders naar meer veilige plekken gebracht. Dat kan een kaal plekje in de oever zijn of wat drijfsels onder overhangende oeverplanten. Dat soort alternatieve plekken moet er dan wel zijn. Laat bij slootschonen daarom in de buurt van vlotjes hier en daar wat oeverplanten als kalmoes of lisdodden staan, of ruim het maaisel niet op.

Winteropslag

- Haal de vlotjes half augustus weer uit het water.
- Laat ze drogen.
- Knip als ze droog zijn wat van de begroeiing af.
- Laat de omgekeerde zode zitten.
- Droog opslaan. Dat is het behoud van de vlotjes

Tips uitleggen vlotjes

- 8 – 13 per locatie.
- Aankleden met omgekeerde graszode.
- Op de hoeken wat (kleine) oeverplanten.
- Overgieten met bagger.
- Uitleggen op open locatie in de sloot, met voldoende begroeiing.
- Circa drie meter uit de oever of in de overgangszone van de oeverbegroeiing.
- 10 meter uit elkaar.